

Kommunstyrelsen

Avsiktsförklaring mellan Eskilstuna kommun, Trafikverket och Region Sörmland avseende planering och samverkan kring järnvägsutvecklingen i och omkring Eskilstuna

Förslag till beslut

Förslag till avsiktsförklaring mellan Eskilstuna kommun, Trafikverket och Region Sörmland avseende planering och samverkan kring järnvägsutveckling i och omkring Eskilstuna godkänns.

Ärendebeskrivning

En avsiktsförklaring avseende planering och samverkan kring järnvägsutvecklingen har tagits fram mellan Eskilstuna kommun, Trafikverket region Öst och Region Sörmland. Eskilstuna är en strategisk nod i järnvägssystemet som dock präglas av enkelspårssträckor i alla riktningar vilket skapar begränsningar i systemet. Både person- och godstrafiken på järnvägen har utvecklats starkt de senaste åren och förväntningar finns på fortsatt ökad trafik. Parterna är överens om att systemet ligger nära sitt tak för kapacitetsutnyttjande och att fler åtgärder behöver komma till stånd för att stärka och utveckla järnvägen i och omkring Eskilstuna, fortsätta utveckla persontrafiken på Svealandsbanan och UVEN-stråket samt att stärka godstrafiken.

Avsiktsförklaringen avser samverkan för att stärka järnvägsinfrastrukturen i Eskilstuna samt åtgärder i och omkring stationsmiljön. Detta utifrån att alla parter har gemensamma intressen kopplat till att utveckla järnvägsinfrastrukturen och dess attraktivitet. Syftet med avsiktsförklaringens är att parterna tydligt ska verka och samverka för att hitta vägar, möjligheter, tydliggöra ansvar och roller för att stärka kapaciteten i järnvägssystemet i och omkring Eskilstuna.

Parterna ska gemensamt etablera ett arbete där en handlingsplan tas fram mellan organisationerna. Handlingsplanen ska identifiera åtgärder för att stärka systemet i och omkring Eskilstuna och även identifiera ansvar och roll för parterna. Handlingsplanen ska vara ett levande dokument som kontinuerligt ska följas upp och utvecklas.

Viktiga åtgärder och områden att konkretisera arbetet kring i handlingsplanen är:

- Dubbelspår Folkesta – Rekarne
- Eskilstuna resecentrum
- Eskilstuna kombiterminal, eventuell flytt av Gredby godsbangård och koppling till Gunnarskäl
- Dubbelspår Eskilstuna-Kjula
- Trimningsåtgärder såsom förlängd mötessträcka Rekarne samt plattformsåtgärder på Eskilstuna C

Varje part avsätter resurser för att delta aktivt i gemensamt arbete samt bära sina egna kostnader i samband med framtagandet av handlingsplanen. Arbetet med handlingsplan leds initialt av Eskilstuna kommun. Gruppen träffas minst fyra gånger per år och arbetar aktivt med handlingsplanen och tydliggör ansvar och frågeställningar att arbeta med framåt. En styrgrupp etableras som träffas minst en gång per år för inriktningar och prioriteringar framåt men även avvägningar mellan olika intressen.

Ett antal principer för fördelning av ansvar har tagits fram i avsiktsförklaringen.

Trafikverkets ansvar

1. Trafikverket ska utföra eller låta utföra åtgärderna inom det statliga åtagandet som ligger i fastställd plan (Nationell- såsom Länstransportplan)
2. Trafikverket ska utreda och ta fram underlag om behov och lösningar i den statliga anläggningen
3. Trafikverket ska identifiera ev brister och åtgärder som inspel till kommande infrastrukturplanering på kort och längre sikt.

Eskilstuna kommuns ansvar

1. Eskilstuna kommun ska verka för att tillgängliggöra mark för järnvägsanläggningar, genom planläggning och markförvärv.
2. Eskilstuna kommun ska verka för fortsatta investeringar i kapacitetshöjande åtgärder i befintlig kombiterminal i Folkesta eller ny kombiterminal i Gunnarskäl.
3. Eskilstuna kommun ska verka för ett attraktivt utformat Resecentrum med en effektiv järnvägsanläggning som utgångspunkt.

Region Sörmlands ansvar

1. Region Sörmland ska i de storregionala och nationella forumen verka för att stärka infrastrukturen i och omkring Eskilstuna
2. Region Sörmland ska bevaka och agera för att skapa finansiering från olika EU-fonder till åtgärder i och omkring Eskilstuna
3. Region Sörmland ska, som delägare av Mälardalstrafik, driva på för utvecklad trafik i och omkring Eskilstuna
4. Beakta behoven i framtagandet av ny Länstransportplan för Södermanlands län

Planering och genomförande ska ske i nära samverkan mellan parterna. Parterna tar ansvar för sina respektive ansvarsområden och parterna ska ges insyn i varandras arbete. Parterna skall informera varandra löpande i sådana frågor som av respektive part bedöms relevanta för den fortsatta processen.

Intill dess att avtal om utvecklad samverkan, medfinansiering eller genomförandet träffats mellan parterna ska avsiktsförklaringen gälla mellan parterna.

Finansiering

Parterna har ansvar för att finansiera de delar som berör den egna verksamheten. För Eskilstuna kommun medför avsiktsförklaringen kostnader för arbetstid. Finansiering av eventuella åtgärder och investeringar hanteras i ordinarie budgetprocess.

Konsekvenser för hållbar utveckling och en effektiv organisation

Avsiktsförklaringen bidrar till att utveckla järnvägssystemet vilket i sig kan medföra en hållbar utveckling inom FNs globala mål och delmål enligt nedan:

9.1 Skapa hållbara, motståndskraftiga och inkluderande infrastrukturer

11.2 Tillgängliggöra hållbara transportsystem för alla

13 Bekämpa klimatförändringarna

Avsiktsförklaringen leder till strukturerad samverkan mellan parterna vilket ger förutsättningar för en effektiv organisation.

KOMMUNLEDNINGSKONTORET

Tommy Malm
Kommundirektör

Kristina Birath
Miljö- och samhällsbyggnadsdirektör

Beslutet skickas till:
Region Sörmland
Trafikverket

Avsiktsförklaring avseende planering och samverkan kring järnvägsutvecklingen i och omkring Eskilstuna

Mellan nedanstående parter träffas härmed följande avsiktsförklaring.

§1 Parter

Trafikverket, region Öst, org.nr. 202100–6297, 781 89 Borlänge, nedan Trafikverket

Eskilstuna kommun, org.nr. 212000–0357, 631 86 Eskilstuna, nedan Kommunen

Region Sörmland, org.nr. 232100–0032, 611 88 Nyköping, nedan Regionen,

har träffat följande Avsiktsförklaring avseende samverkan kring att stärka järnvägsinfrastrukturen i och omkring Eskilstuna samt åtgärder i och omkring stationsmiljön. Detta utifrån att alla parter har gemensamma intressen kopplat till att utveckla järnvägsinfrastrukturen och dess attraktivitet.

Parterna har inlett samverkan i syfte att de ska verka för att genomföra åtgärder i och omkring Eskilstuna som utvecklar och stärker järnvägsinfrastrukturen.

Intill dess att avtal om utvecklad samverkan, medfinansiering eller genomförandet träffats mellan parterna ska följande avsiktsförklaring gälla mellan parterna.

Parterna ska även initiera och skapa samverkan med fler aktörer, såsom Mälardalstrafik med flera, som har viktig roll och ansvar kring utvecklingen av transportinfrastrukturen och stationsmiljön i och omkring Eskilstuna.

§2 Definitioner och begrepp

Följande definitioner och begrepp används i denna avsiktsförklaring:

Svealandsbanan: järnvägen mellan Södertälje Syd på Grödingebanan och Valskog på Mälärbanan.

UVEN: Benämning för persontrafiken som trafikerar i kopplingen Uppsala – Sala-Västerås-Eskilstuna-Katrineholm-Norrköping-Linköping.

§3 Bakgrund och syfte

Eskilstuna är en strategisk nod i järnvägssystemet. Både person- och godstrafiken på järnvägen har utvecklats de senaste åren och förväntningar finns på fortsatt ökat trafik på järnvägen. Järnvägssystemet i och omkring Eskilstuna präglas av enkelspårssträckor åt alla håll vilket skapar begränsningar i systemet.

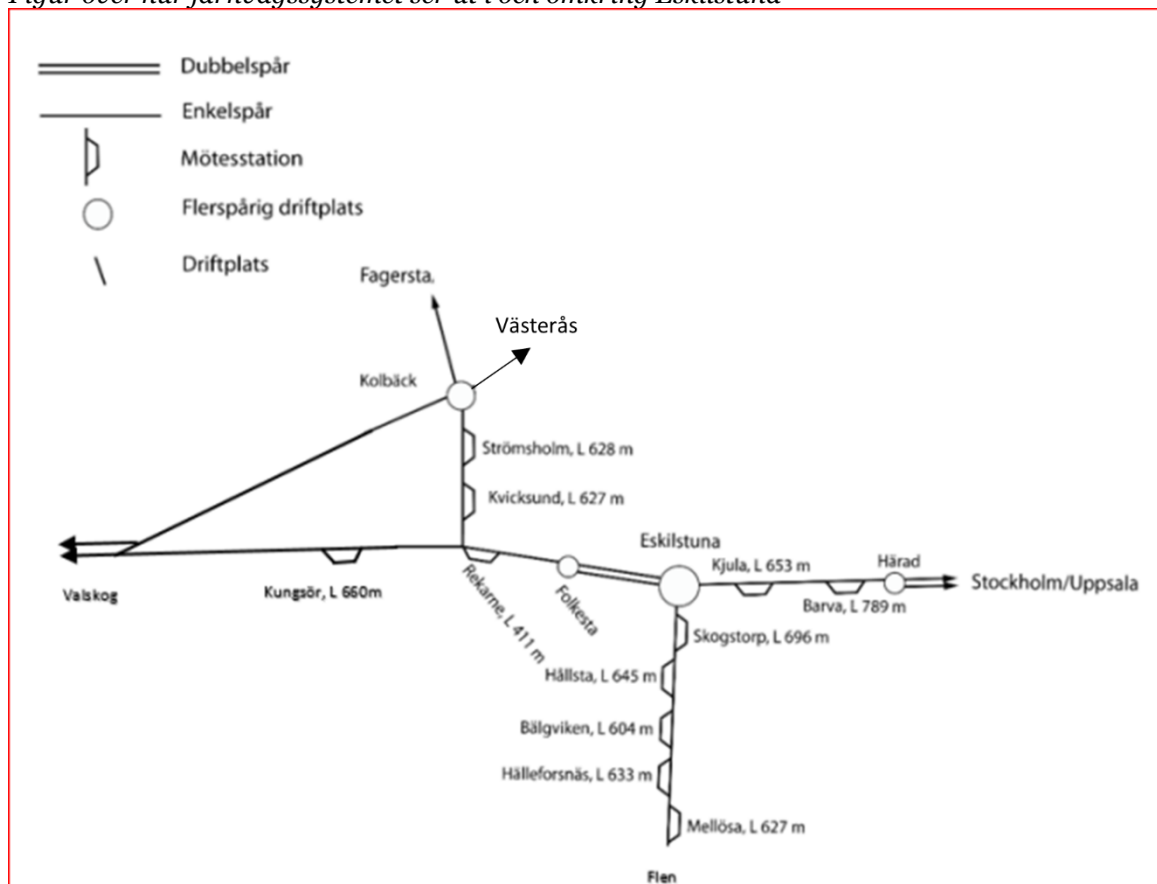
Alla parter är överens om att systemet ligger nära sitt tak för kapacitetsutnyttjande och fler åtgärder behöver komma till för att fortsätta stärka och utveckla Eskilstuna, fortsätta

utveckla persontrafiken på Svealandsbanan och UVEN-stråket samt att stärka godstrafiken.

Resandet till och från Eskilstuna har generellt ökat kraftigt, som en konsekvens av Svealandsbanans tillkomst samt som en effekt av stora ökningarna av trafikutbudet på Svealandsbanan och UVEN inklusive satsningar på nya tåg inklusive depå i Eskilstuna. Detta ställer krav på insatser i stationsmiljön inklusive stationens serviceutbud för att skapa trevliga förutsättningar för kundernas vistelse och väntan i Eskilstuna. Parterna är överens om att gemensamt verka för en utveckling av kundernas miljöer på stationen, i väntsalen och på plattformarna.

Godstransporter på järnväg har ökat kraftigt i och omkring Eskilstuna av flera positiva skäl. Efter millennieskiftet satsade Eskilstuna kommun på transportintensiva verksamheter genom investeringar i en kombiterminal och planering av mark i Eskilstuna Logistikpark. Kombiterminalen erbjuder intermodala tågpendlar i alla väderstreck och volymen hanterat gods har de senaste femton åren växt med tio procent per år, vilket är långt mer än prognoser. Verksamheter i Eskilstuna Logistikpark har etablerats snabbare än förväntat, och flera verksamheter har anslutning till järnväg. Planläggning pågår för mer verksamhetsmark på fler platser, och godstransporter på järnväg, såväl konventionell vagnstrafik som intermodal trafik, förväntas fortsatt öka.

Figur över hur järnvägssystemet ser ut i och omkring Eskilstuna

Avsiktsförklaringens syfte är att parterna ska tydligt verka och samverka för att hitta vägar, möjligheter, tydliggöra ansvar och roller för att stärka kapaciteten i järnvägssystemet i och omkring Eskilstuna.

§4 Beskrivning av den gemensamma arbetsprocessen

Parterna ska gemensamt etablera ett arbete där en handlingsplan tas fram mellan organisationerna. Handlingsplanen ska identifiera åtgärder för att stärka systemet i och omkring Eskilstuna och även identifiera ansvar och roll för parterna. Handlingsplanen ska vara ett levande dokument som kontinuerligt ska följas upp och utvecklas.

Viktiga åtgärder och områden att konkretisera arbetet kring i handlingsplanen är:

- Dubbelspår Folkesta – Rekarne
- Eskilstuna resecentrum
- Eskilstuna kombiterminal, ev. flytt av Gredby godsbangård och koppling Gunnarskäl
- Dubbelspår Eskilstuna-Kjula
- Trimmingsåtgärder såsom förlängd mötessträcka Rekarne samt plattformsåtgärder på Eskilstuna C

För mer detaljer se bilaga 1 till denna avsiktsförklaring.

Varje part avsätter resurser för att delta aktivt i gemensamt arbete samt bär sina egna kostnader i samband med framtagandet av handlingsplanen.

Arbetet med handlingsplan leds initialt av Eskilstuna kommun men sedan rullande ansvar per år mellan parterna.

Gruppen träffas minst fyra gånger per år och arbetar aktivt med handlingsplanen och tydliggör ansvar och frågeställningar att arbeta med framåt. En styrgrupp etableras som träffas minst en gång per år för inriktningar och prioriteringar framåt men även avvägningar mellan olika intressen.

§5 Principer för fördelning av ansvar

Trafikverkets ansvar

1. Trafikverket ska utföra eller låta utföra åtgärderna inom det statliga åtagandet som ligger i fastställd plan (Nationell- såsom Länstransportplan)
2. Trafikverket ska utreda och ta fram underlag om behov och lösningar i den statliga anläggningen
3. Trafikverket ska identifiera ev brister och åtgärder som inspel till kommande infrastrukturplanering på kort och längre sikt.

Eskilstuna kommuns ansvar

1. Eskilstuna kommun ska verka för att tillgängliggöra mark för järnvägsanläggningar, genom planläggning och markförvärv.
2. Eskilstuna kommun ska verka för fortsatta investeringar i kapacitetshöjande åtgärder i befintlig kombiterminal i Folkesta eller ny kombiterminal i Gunnarskäl.
3. Eskilstuna kommun ska verka för ett attraktivt utformat Resecentrum med en effektiv järnvägsanläggning som utgångspunkt.

Region Sörmland ansvar

1. Region Sörmland ska i de storregionala och nationella forumen verka för att stärka infrastrukturen i och omkring Eskilstuna
2. Region Sörmland ska bevaka och agera för att skapa finansiering från olika EU-fonder till åtgärder i och omkring Eskilstuna
3. Region Sörmland ska, som delägare av Mälardalstrafik, driva på för utvecklad trafik i och omkring Eskilstuna
4. Beakta behoven i framtagandet av ny Länstransportplan för Södermanlands län

§6 Principen för parternas samarbete

Planering och genomförande ska ske i nära samverkan mellan parterna.

Parterna tar ansvar för sina respektive ansvarsområden och parterna ska ges insyn i varandras arbete.

Parterna skall informera varandra löpande i sådana frågor som av respektive part bedöms relevanta för den fortsatta processen under denna Avsiktsförklaring.

§7 Förutsättningar för avsiktsförklaringens giltighet

Denna avsiktsförklaring ska inte anses utgöra ett legalt bindande avtal och parts underlåtelse att fullgöra vad som i övrigt stadgas häri ska inte medföra någon skadeståndsskyldighet.

Eventuella ändringar i och tillägg till denna avsiktsförklaring gäller endast om de är skriftliga och undertecknade av samtliga parter.

Avsiktsförklaringen har upprättats i tre (3) likalydande exemplar av vilka parterna tagit varsitt.

_____
Ort och datum

_____
Ort och datum

_____
Trafikverket (Rami Yones)

_____
Eskilstuna kommun (Jimmy Jansson)

_____
Ort och datum

_____
Region Sörmland (Christoffer Öqvist)

Bilaga 1

Transportinfrastruktur, projekt i Kraftsamling Eskilstuna

	Ram (mkr)	Utredningsläge				NTP/LTP	Vägplan/Järnvägsplan/Detaljplan			Byggestart
		Utredning	ÅVS	FU	SEB		Start/Samråd	Granskning	Fastställt/Antragen	
Dubbelspår Folkesta - Rekarne Två banor är inpressade på Sveriges snart mest trafikerade enkelspår. Viktigaste åtgärden i Mälardalstrafiks trafikområde, och behövs för att klara växande trafik med såväl godståg och persontåg	372	X	X	X	X	-	-	-	-	
E20 genom Eskilstuna, Gröndal Årby Olycksdrabbad väg med kapacitetsbrist. Bro över järnvägen gör projektet integrerat med dubbelspår Folkesta-Rekarne	542	X	-	-	X	-	-	-	-	
Förlängt mötesspår Rekarne Trimningsåtgärd som gör mötesspåret användbart för godståg. Bör genomföras tidigare än 2027, i linje med Regeringens intentioner att bygga bort flaskhalsar för näringslivet	28	X	X	X	X	-	-	-	-	2027
Gunnarskäl järnvägsanläggning Ny kombiterminal för näringslivets växande behov och överflyttning av gods till järnväg. I huvudsak kommunal investering, mark reserveras i FÖP.	605	X	-	-	-	-	X	-	-	
Eskilstuna kombiterminal EKT Effektivisering, kommunala investeringar för ökad kapacitet och livslängd.	150	X	-	-	-	-	X	-	-	2024
Resecentrum Fler plattformslägen för ökad kapacitet, robusthet och flexibilitet. Samt stadsutveckling för ökad attraktivitet, tillgänglighet och säkerhet.	-	X	-	-	-	-	-	-	-	
Nya växlar Eskilstuna C Ombyggnad i östra delen av Eskilstuna C som ger åtkomst till spår 3 och 4 för Svealandsbanan och delade plattformslägen, för ökad kapacitet.	151	X	X	X	-	-	-	-	-	
Ny växel i östra Folkesta Trimningsåtgärd som möjliggör för norrgående godståg att angöra kombiterminalen från båda spåren	36	X	X	X	-	-	-	-	-	
Gredby bangård flytt Ger plats för Resecentrum och/eller utbyggd depå. Flytt till Gunnarskäl eller befintliga kombiterminalen	-	X	-	-	-	-	-	-	-	
Dubbelspår Eskilstuna C - Kjula Kapacitetsbrist efter att Folkesta-Rekarne genomförts. Kan inledas med fler blocksträckor som trimningsåtgärd.	-	X	-	-	-	-	-	-	-	

ÅVS Åtgärdsvalsstudie, FU Funktionsutredning (järnväg) förfrågningsunderlag (väg), SEB Samlad effektbemörning (GKI i små projekt), NTP/LTP projekt med i Nationell plan för transportinfrastruktur/Länstransportplan